

รังสีรักษาสำหรั้งการแพร่กระจาย ของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง



ข่าวจาก



www.astro.org
www.rtanswers.org

การแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง

การแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง เป็นการกระจายตัวของเซลล์มะเร็งจากส่วนอื่นของร่างกายโดยมารวมตัวกันที่สมอง มะเร็งหลักที่มักมีการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง คือ มะเร็งปอด มะเร็งเต้านม มะเร็งผิวหนังชนิด melanoma เป็นต้น และการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง บางครั้งเกิดขึ้นใช้เวลาเป็นเดือนหรือหลายปีหลังจากการวินิจฉัยมะเร็งหลัก ซึ่งปัจจุบันมีการรักษาที่หลากหลายที่ช่วยบรรเทาอาการที่เกิดจากการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมองได้

อาการและอาการแสดง

ในบางครั้งผู้ป่วยไม่มีอาการหรือแสดงอาการที่ผิดปกติมาก่อน ซึ่งสามารถตรวจพบได้จากการตรวจร่างกายหรือภาพเอกซเรย์ทั่วไป แต่อาการที่พบมากที่สุดคือ อาการปวดศีรษะ มึนงง คลื่นไส้ อาเจียน ตาเห็นภาพไม่ชัดหรือภาพซ้อน ความจำ คำพูด หรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นต้น บางครั้งอาจมีอาการทางระบบประสาท เช่น อาการชาหรืออ่อนแรงแขนขา หรือการทรงตัวที่ผิดปกติไป ซึ่งอาการเหล่านี้ควรไปพบแพทย์เพื่อตรวจวินิจฉัยได้ทันที

การรักษา

การรักษาการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง เพื่อเป็นการควบคุมอาการของโรคและเพื่อเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยให้ได้มีอายุที่ยืนยาวขึ้น

การรักษาโดยรังสีรักษา

รังสีรักษาเป็นการรักษาโดยฉายรังสี ซึ่งกลไกการรักษาจะแตกต่างกันไปจากการได้รับยาเคมีบำบัดที่ถูกจำกัดโดยโครงสร้างกั้นระหว่างเลือดและสมอง (blood-brain barrier) โดยรังสีจะเข้าไปทำลายเซลล์มะเร็งโดยตรง โดยการฉายรังสีช่วยเพิ่มคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยได้ดีกว่าในกรณีที่มีการแพร่กระจายไปที่สมอง

การรักษาโดยการผ่าตัด

การผ่าตัดมักจะทำการผ่าตัดในกรณีที่มีการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมองเพียงก้อนเดียว ซึ่งสามารถช่วยลดอาการที่เกิดจากก้อนได้ เช่น การลดความดันในสมอง และที่สำคัญการผ่าตัดยังได้ชิ้นเนื้อออกมาตรวจเพิ่มเพื่อทราบชนิดของเซลล์มะเร็งได้อีกด้วย

การรักษาโดยยาเคมีบำบัด

การรักษาโดยยาเคมีบำบัด เป็นการรักษาดัวยยาที่ทำลายเซลล์มะเร็ง แต่ยาเคมีบำบัดถูกจำกัดด้วยโครงสร้างกั้นระหว่างเลือดและสมอง (blood-brain barrier) แต่อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีตัวยาชนิดใหม่ๆที่สามารถผ่านโครงสร้างกั้นระหว่างเลือดและสมอง (blood-brain barrier) ได้

ถึงแม้ว่าการรักษาการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมองจะเป็นการรักษาที่ไม่หายขาด แต่เป็นการรักษาโดยการฉายรังสี เพื่อหวังควบคุมการแพร่กระจายของเซลล์มะเร็งมาที่สมอง ให้ผู้ป่วยมีชีวิตอยู่ได้นานมากขึ้นเป็นหลายเดือนหรือปี ซึ่งการรอดชีวิตนั้นยังขึ้นอยู่กับชนิดของเซลล์มะเร็งหลักด้วยว่าเป็นมะเร็งชนิดใด

การฉายรังสีสำหรับทการรักษากาแ่งกาะจาอาอว เซลล์มะเร็งมาที่สมอว

รังสีรักษาเป็นการใช้รังสีมารักษาโรคมะเร็งและโรคอื่นๆ ซึ่งลำรังสีจะเกิดมาจากเครื่องเร่งอนุภาค ที่เรียกว่า Linear accelerator หรือว่าเครื่อง Linac การฉายรังสีนั้นเป็นการรักษาที่ไม่เจ็บและยังใช้เวลาในการรักษาในแต่ละครั้งเพียงแค่ไม่กี่นาทีอีกด้วย

ก่อนการฉายรังสีทุกครั้งจะต้องมีการวางแผนและจำลองการฉายรังสี (Simulation) โดยมีเครื่องเอกซเรย์ (x-ray) หรือเอกซเรย์คอมพิวเตอร์ (CT scan) มาช่วยในการวางแผนและจำลองการฉายรังสี โดยผู้ป่วยจะต้องอยู่ในท่าเดิมทุกวันตลอดการฉายรังสี และมีการสวมหน้ากากพลาสติก เพื่อให้ได้รับความถูกต้องในทุกๆวันที่ฉายรังสีและเพื่อการปิดเส้นขอบเขตไว้ที่หน้ากากแทนบนหน้าผู้ป่วย

โดยปกติการฉายรังสีสำหรับการรักษากาแ่งกาะจาอาอวของเซลล์มะเร็งมาที่สมอว จะฉายรังสีบริเวณสมองทั้งหมดโดยฉายรังสีทุกวันวันจันทร์ถึงวันศุกร์ เป็นระยะเวลาสองถึงสามสัปดาห์ แต่ในบางกรณีมีการเลือกใช้เทคนิคที่เรียกว่า Stereotactic radiosurgery (SRS) คือ มีการฉายรังสีเพียง 1 ครั้ง โดยที่ใช้ปริมาณรังสีมาก ซึ่งจะเลือกใช้ในกรณีที่ก้อนมะเร็งที่มีขนาดเล็กเท่านั้น

โดยในบางครั้งมีการรักษาร่วมกันระหว่างการฉายรังสีบริเวณสมองทั้งหมด และ Stereotactic radiosurgery (SRS) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของการรักษา โดยลำรังสีที่ฉายไปยังตำแหน่งที่ต้องการรักษานั้นจะถูกกำหนดโดยแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ โดยกำหนด ให้ลำรังสีหลีกเลี่ยงอวัยวะที่สำคัญเช่น ดวงตาหรือสมองส่วนที่ยังปกคิออยู่ เพื่อหลีกเลี่ยงผลข้างเคียงที่จะเกิดขึ้น

ผลข้างเคียงจากการฉายรังสี

- อาการอ่อนเพลีย เป็นผลข้างเคียงที่เกิดบ่อยที่สุด ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในช่วงกลางถึงสัปดาห์สุดท้ายของการรักษา
- บางครั้งการฉายรังสีอาจทำให้ความจำระยะสั้นลดลงได้ แต่มักไม่มีผลกับเส้นประสาทในสมอง
- การฉายรังสีบริเวณสมอง สามารถทำให้หนังศีรษะเกิดการระคายเคืองได้ รวมทั้งเส้นผมบริเวณที่ฉายรังสีร่วง ซึ่งเกิดจากการฉายรังสีบริเวณนั้น โดยที่เส้นผมสามารถขึ้นมาได้ใหม่หลังจากฉายรังสีครบ แต่อาจจะมึลักษณะที่ไม่เหมือนเดิม

ควรปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับข้อดีและข้อเสียของการรักษา ซึ่งผลข้างเคียงที่เกิดขึ้นจะแตกต่างกันออกไปในแต่ละบุคคล ซึ่งจะมีแพทย์และพยาบาลคอยติดตามอาการอย่างใกล้ชิด นอกจากนี้ยังมียาที่ช่วยลดความบวมของสมอง หรือ steroid ซึ่งสามารถให้ได้ก่อนเริ่มการฉายรังสี และที่สำคัญหากพบอาการข้างเคียงที่รุนแรงควรรีบมาปรึกษาแพทย์ผู้เชี่ยวชาญทันที

การดูแลตัวเองระหว่างการฉายรังสี


การดูแลตัวเองในระหว่างการฉายรังสีถือเป็นเรื่องสำคัญ การรับประทานอาหารที่เหมาะสม การทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับร่างกาย และการพักผ่อนที่เพียงพอ นอกจากนี้การมาพบแพทย์ตามนัด หรือการสอบถามหรือปรึกษาถึงปัญหาที่ข้องใจถือเป็นสิ่งที่สำคัญ เพราะเพื่อให้คำตอบและแนวทางที่ถูกต้องไปใช้ในการปฏิบัติตนและดูแลร่างกาย โดยสามารถขอคำแนะนำเรื่องอาหารเสริมจากแพทย์ผู้รักษาได้ในระหว่างการฉายรังสี ข้อสำคัญควรแจ้งแพทย์และพยาบาลเกี่ยวกับยาหรือวิตามินที่ทานอยู่เพื่อแพทย์จะได้แนะนำว่าสามารถให้ร่วมกับการฉายรังสีได้หรือไม่

นอกจากนี้การรับมือและเข้าใจถึงโรคที่เป็นอยู่ ยังเป็นการดูแลตัวเองได้คืออย่างหนึ่ง รวมทั้งการสนับสนุนและการดูแลจากครอบครัว หรือการเข้ากลุ่มบำบัด ก็ถือเป็นเรื่องสำคัญ เช่นเดียวกับการดูแลผิวหนังบริเวณที่ฉายรังสีจากการฉายรังสีครบ ควรหลีกเลี่ยงการ โคนแสงแดด ความร้อนหรือเย็นจัด หรือโลชั่น โดยปราศจากแพทย์แนะนำ และควรทำความสะอาดผิวหนังด้วยน้ำอุ่นและแชมพูอ่อนๆ (แชมพูเด็ก)

โทรศัพท์ 02-2564100

www.chulacancer.net

Email: chulacancer@yahoo.com

 chulacancer.net

